

или „сръдня България“, а въ западна. Пада почти цѣла юго-източна България, а за Сливенъ не става дума нито при похода на Тимурташъ, нито при той на Мурадъ прѣзъ 1367 — 1368. За тоя кѫтъ, свързанъ стратегически съ столицата на Шишмана възможно е да е имало специално съглашение между послѣдния и Мурадъ. Сливенъ, слѣдъ 1366 г., или по-скоро слѣдъ 1367 и 1368 г., чрѣзъ доброволно припознатъ васалитетъ подъ Мурадъ, ще е запазилъ едно привилегировано положение, каквото често се случваше съ доброволно прѣдадени крѣости, слѣдъ което населението имъ не ставаше рая (прѣдметъ на данъци, насилия и съчъ), а се вписваше въ института на войникълка. Послѣдниятъ терминъ е много важенъ за робственната ни история (останалъ отъ срѣдневѣковнитѣ българи, визиращъ тѣхни военно-правни наредби, заварени отъ турцитѣ и прѣработени отъ тѣхъ). Както ще се види, Сливенъ дѣйствително е влизалъ въ войнишкитѣ заселища (войникъ куралери). — Ако намъ липсватъ що годъ положителни данни за края на самитѣ ни царе Александъръ и Шишманъ, то можемъ си прѣдстави съ какво право бихме се оплаквали, че такива липсватъ за падането на отдѣлни, загътани български гра-

---

день и заобиколеното място да бѫде нейно владѣние. Това подаряване на земя и то въ случая на „царица Мария“ ще е свързано съ българската история, защото, при падането си подъ турцитѣ, българитѣ дѣйствително сѫ владѣли и на югъ отъ днешната турско-българска граница (до кѫдѣ Малко-Търново). Дали, обаче, тукъ се визира Шишмановата сестра Тамара или жената на брата му Михаилъ Асѣнъ, Мария, дъщеря на Андроника, — мѣжно е да се установи. Въ послѣдната смисъль може да се догадва, но не и да се твърди, въ свързка съ сражението на Михаилъ Асѣнъ съ турцитѣ, въ което сражение, както се посочваше по-горѣ, той е загиналъ. Интересното е още, че Шкорпилови (оп. cit.) чули въ Месемврия, какво въ 1829 г., когато руситѣ прѣвзели Месемврия, откарали отъ тамъ нѣкакво си „Асѣново писмо“, въ което се казвало, че градътъ Ахтополъ се подарявалъ на една „царица“ заедно съ нѣколко „моди“ (?) земя наоколо.

Догадки по падането на българскитѣ краища по Странджанскитѣ склонове подъ турцитѣ се намиратъ въ неиздадения ржкопистъ на Балчо Нейковъ, който по пътя проучването на Ст. Караджовитѣ прадѣди (въ с. Факия) се е натъкналъ на интересни прѣдания. Българскитѣ крѣости по тия краища се прѣдали на турцитѣ само слѣдъ обѣщанието да ги оставятъ войнишки“.